

Упродовж понад 300-літньої історії власники Палацу у Вілянові, які чимало разів змінювалися, з ентузіазмом бралися до перетворення і зміни зовнішнього вигляду будівлі. При цьому палата зберіг свою неповторну атмосферу, яка проноситься крізь віки живих пам'яток про його першого власника, короля Яна III.

Етапи розбудови палацу

Відкрий для себе інтер'єри дивовижної барокової королівської резиденції!

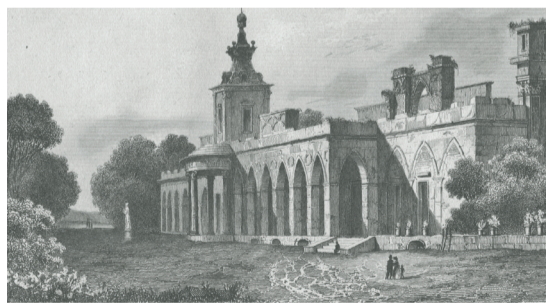
Коли 1676 року гетьман Ян Собеський прийняв королівський титул і посів трон під іменням Яна III, резиденцією його двору став суворий і непривітний Королівський замок у Варшаві, розташований серед галасливого, густо забудованого міста. Король-землевласник, який не звик до міського життя, забажав створити собі поблизу столиці літню сільську резиденцію, яка б дозволила йому насолоджуватися спокоєм, милуватися природою і відпочивати. 1677 року за посередництва коронного конюха Марека Матчинського король придбав село під Варшавою, яке з часів середньовіччя звалось Мілянув. Одразу ж після придбання Мілянова новий господар надав йому латинську назву Villa Nova, яку місцеві жителі дуже швидко сполонізували, нарідши село Вілянув. Ця назва була чудовим співзвуччям його історичного ймення.

У придбаному вілянівському маєтку Ян III застав «палац з мурами, щойно розпочатий», який вирішив розбудувати. У результаті колишній старопольський маєток перетворився на барокову резиденцію – величну й розкішну.

Після смерті короля Яна III остаточного вигляду будівлі надала її наступна власниця

– Ельжбета Сенявська, за наказом якої добудовано два бічні крила, після чого палац набув впізнаваної форми підкови. Істотною видозміною була також пізніша добудова наприкінці південного крила будинку т.зв. Лазень Маршалкової Ізабелі Любомирської, які розташовано на підмурівку у формі квадрату.

Палац у Вілянові в ансамблі з мальовничим садом і парком являє собою зразок популярної у добу бароко правильної, розташованої по осі закладки фундаменту між розкішним парадним подвір'ям і садом (т.зв. *entre cour et jardin*).

Північне крило палацу, колишня Готична галерея Станіслава Костки Потоцького, 1840 р.

Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie
ul. Stanisława Kostki Potockiego 10/16,
02-958 Warszawa
tel.: (+48) 22 54 42 700, faks: (+48) 22 84 23 116
e-mail: muzeum@muzeum-wilanow.pl
www.wilanow-palac.pl

Rezerwacja:
tel.: (+48) 22 54 42 850
e-mail: bilety@muzeum-wilanow.pl
bilety online: www.bilety.wilanow-palac.pl

Więcej niż pałac, więcej niż muzeum...

Materiały udostępnione dzięki współpracy z Ambasadą RP w Kijowie

Матеріали доступні завдяки співпраці з Посольством Республіки Польща у Києві

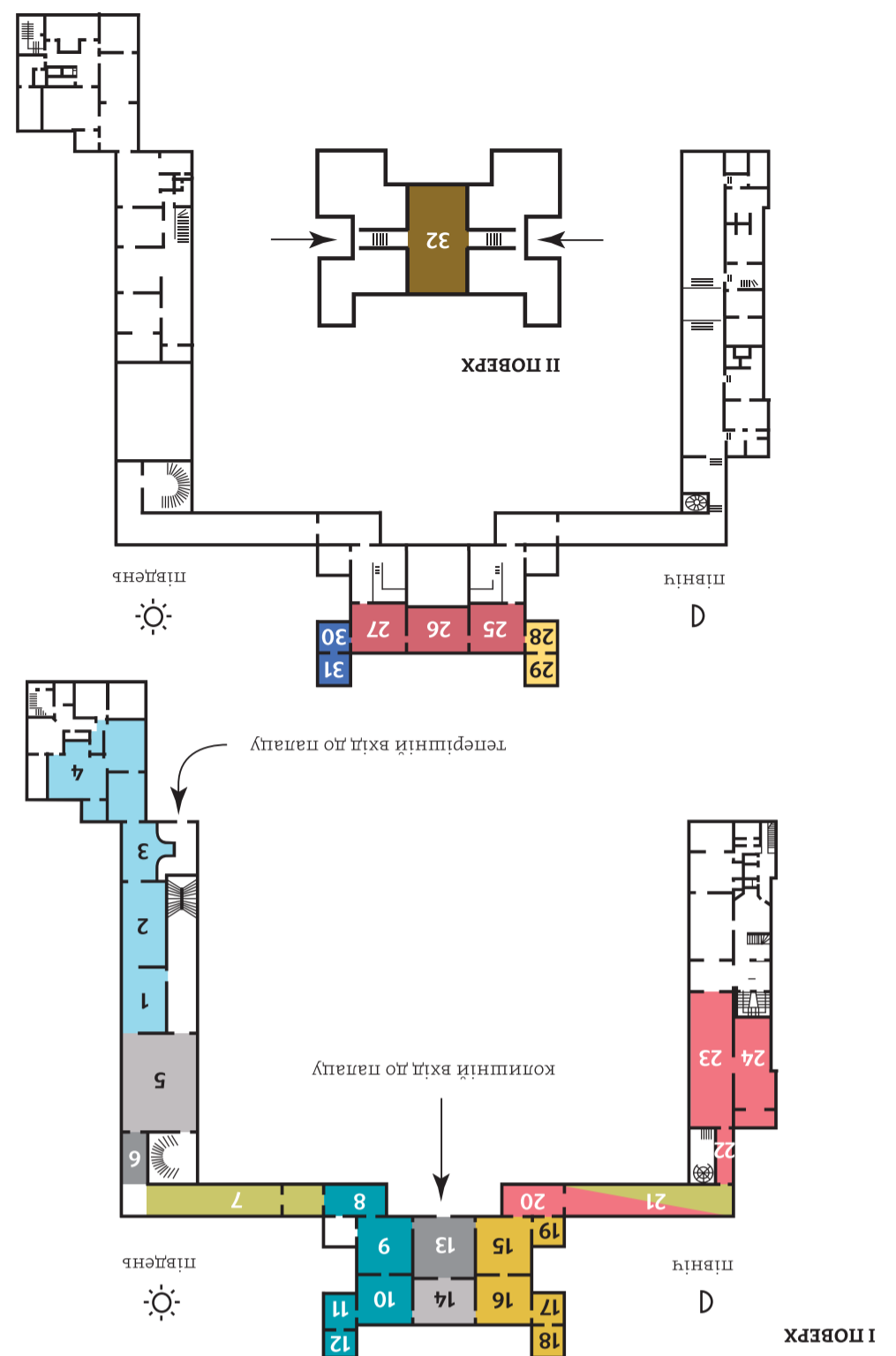

Посольство Республіки Польща у Києві

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

WYSTAWY | ANIMACJE | KONCERTY | SPOTKANIA | WYKŁADY I AKTYWNOŚCI DLA MŁODSZYCH I STARSZYCH
SZTUKA | HISTORIA | KULTURA | NATURA | TRADYCJA

Історія і символіка інтер'єрів Палацу у Вілянові

Тематична прогулянка для дорослих

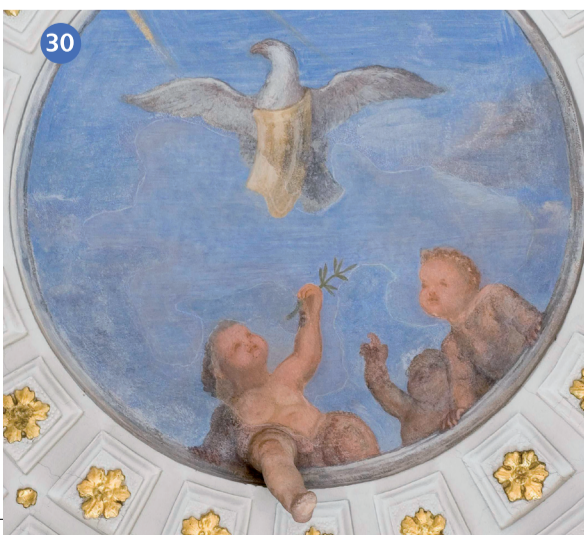
ПОКОЇ КОРОЛЕВИ МАРИСЕНЬКИ

Покої королеви склалися з: Антикамери 15, Спальні 16, Кабінету аль Фреско 19, Антикабінету 17 і Дзеркального Кабінету 18. Розташування покоїв королеви є симетричним відображенням покоїв короля, де Антикамера виконувала функції парадного передпокою, Спальня (камера) відіграла свою головну роль, але водночас була відкритим для відвідувачів приміщенням з розкішним інтер'єром, натомість розташовані поряд невеликі кабінети були призначені для приватного вжитку. Спальня королеви – найвишуканіша кімната палацу. Увагу тут привертає насамперед розпис на стелі (плафон) з алегорією Весни. Зображена на плафоні богиня Флора уособлює Марію Казиміру. Фасетки оздоблені фігурами міфічних сфінксів, які мали оберігати спокійний сон королеви. У наріжному Дзеркальному кабінеті зберігся плафон авторства Яна Рейснера із зображенням Вранішньої Зорі, який містить криптопортрети Марії Казиміри і її синів. Розписом можна милуватися, дивлячись у дзеркало, розташоване на підлозі в Антикабінеті. Кабінет аль Фреско оздоблюють оригінальні стінні розписи XVII століття, які імітують кам'яні брами і гобелени із зображеннями Аполлона. Цей розкішний розпис реставратори відкрили 1955 року, раніше тут височила дерев'яна сходові клітина, яка вела на другий поверх палацу.

МУЗЕЙ ПОТОЦЬКИХ

Станіслав Костка Потоцький, політик, колекціонер і археолог, якого подекуди називали Польським Вінкельманом, був власником Вілянова упродовж 1799-1821 років. 1805 року Потоцький відкрив для публічного огляду свою колекцію творів, яка містилася в палаці у Вілянові. Так виник перший у Польщі відкритий для всіх музей мистецтва. Північна галерея 21 була облаштована для експонування живопису, скульптури і прикладного мистецтва. В Етрусському кабінеті 22, так само як в Лапідаріумі, було виставлено колекцію предметів античності, зібраних родиною Потоцьких. Нині тут експонується понад 100 античних ваз, які походять з теренів південної Італії, Етрурії і Афін. Картинну галерею, яку нарекли Музеєм 23, а також Пейзажну галерею 24 було перетворено на пінаотеку, в якій представлено італійський, французький, фламандський і німецький живопис. Стіни пофарбовано у рожевий помпейський колір. Його часто застосовували в музейних інтер'єрах як чудове тло для експонованих полотен. В інтер'єрі невеликого Кабінету перед Галереєю 20, який колись належав до покоїв королеви, представлено європейський живопис з колекції Станіслава Костки Потоцького. Його внук, Август Потоцький, вшановуючи доробок дідуся, на порозі кімнати вмурував пам'ятну дошку з латинською сентенцією *Sunctis patet ingressus* (Вхід вільний для всіх).

ПОКОЇ КОРОЛЯ ЯНА III

Покої короля склалися з: Бібліотеки 8, Антикамери 9, Спальні 10, Китайського кабінету 11 і Гардеробу 12. У Бібліотеці колись містилася велика книгозбірня короля, пізніше перевезена до його родового помістя у Жовкві (тепер на території України). Донині зберігся тематичний каталог книжок короля, розташований на стелі і частково на стінах кімнати. Цей ілюстративний каталог складається з портретів-медальйонів, на яких зображено найвидатніших митців і мислителів античності і Нового часу. Під кожним з них містилася шафа з книжками, тематично пов'язаними з тією галуззю, яку представляла особа на портреті. Увагу привертає також підлога з триколірного мармуру, яка демонструє ефект ілюзії. Це найдавніший фрагмент підлоги в палаці, який зберігся з часів короля Яна III! Антикамера виконувала роль парадного передпокою, в якому представники двору очікували на аудієнцію у короля. Згідно з традиціями барокової культури такі зустрічі часто відбувалися у Спальні, чи то пак камері короля. Під час аудієнції король лежав на своєму парадному ложі, у той час як відвідувачі стояли. За правилами придворного церемоніалу лише найближчі родичі і найвидатніші гості мали право сідати у присутності короля. В еркері містяться два невеликі приміщення: Гардероб і Китайський кабінет. У другій половині XVII століття в Європі панувала мода на далекосхідні мотиви (т.зв. *chi-noiserie*). Не оминула вона й короля Яна III, який декорував у такому стилі один зі своїх особистих наріжних кабінетів.

САДОВІ ГАЛЕРЕЇ

Північна 19 і Південна 5 галереї виконують водночас роль сполучення крил будинку з палацом і роль галереї мистецтва. Колись вони мали форму відкритих кругових галерей з видом на сад. Їхне фрескове оздоблення – це зразки високої майстерності флорентійського митця Мікеланджело Паллоні, які зображують любовні перипетії Амура і Психеї. Ця оповідь нагадує про палкі почуття, які поєднували Собеського і Марисеньку. За першопочатковим проектом невеличке приміщення, яке нині зветься Лапідаріум (кімната з предметами античності), становило частину Південної галереї, тому саме тут містилися перша сцена історії про Амура і Психею.

ВЕЛИКІ СІНІ І КІННА СТАТУЯ КОРОЛЯ ЯНА III

За часів Яна III Великі сіні 13 були одним з найбільш вишуканих і монументальних приміщень в усьому палаці. Багато років поспіль вони виконували функції ідальні. У ті часи їхнє оздоблення було багатше, проте не цілком збереглося донині. Сьогодні тут можна помилуватися фасетками, оздобленими матеріалом, що імітує мармур. На них зображені чотири стихії і чотири міфічні вітри. Навпроти головного входу до палацу, в ніші між колонами колись стояла скульптура Яна III верхи на коні 6, пізніше перенесена, найімовірніше, за наказом короля Августа II, під південну вежу. Всі ці елементи мали ушляхетити великого переможця Віденської відсічі.

КІМНАТИ ЛОЦЦІ

Два невеликі наріжні кабінети 28 і 29, розташовані у північно-східному еркері, були призначені для придворного секретаря і головного архітектора палацу Августина Лоцці. Особливу увагу тут привертає сволок, оздоблений живописними орнаментами (XVII століття), а також настінні фрески з сільськими пейзажами.

БІЛИЙ ЗАЛ І ГОЛАНДСЬКИЙ КАБІНЕТ

1730 року, коли мастком у Вілянові володів король Август II Сильний з династії Веттинів, було створено парадний Білий Зал 13. Це найбільше і найбагатше оздоблене приміщення у палаці було свідком багатьох важливих урочистих подій. Увагу привертають передусім: монументальні дзеркала на південній стіні, які створюють оптичний ефект збільшення покоїв і додають їм освітлення, два балкони, призначені для оркестру, розташовані у верхній частині нижчих стін залу, а також вишукані позолочені люстри.

Голандський кабінет 14, який зазнав істотних змін за часів короля Августа II, спочатку виконував функції виставкового залу, в якому експонувалися твори голандських художників, зокрема й самого Рембрандта. За правління Августа II виконано оздоблення Кабінету, яке збереглося донині, включно з монументальною фрескою на стелі – образом Апофеозу добробуту і розвитку науки і мистецтва під саксонським правлінням. Ця картина є зразком характерного для барокового мистецтва ілюзіоністського живопису, що звався *quadratura*.

ФЯНСОВИЙ КАБІНЕТ

Фаянсовий кабінет та прилеглий до нього Кабінет з трьома вікнами 31 виконували функції житлових приміщень. Фаянсовий кабінет 30 свою назву завдячує фаянсовим кахлям, які вкривають усі стіни. У добу бароко це був надзвичайно модний декор, який використовувався в європейських магнатських маєтках. Найчастіше кахлі були оздоблені жанровими сценами, тут же провідним мотивом є стилізовані вази. Кахлі походять з Голландії і датуються 1690-м роком. У той час Голландія була відомим у Європі центром виготовлення високоякісного фаянсу. Композицію довершує низький купол з кесонами і фресками, в яких застосовано бароковий ефект ілюзії.

КАБІНЕТИ АНТИЧНОГО МИСТЕЦТВА 1, 2

Здобуті з немалими зусиллями твори античного мистецтва увійшли до колекції родини Потоцьких у Вілянові, а пізніше, з 1805 року стали частиною музею. Відкрита для відвідувачів колекція знайомила зі зразками європейського мистецтва і формувала естетичний смак поляків, позбавлених власної держави. Внук Станіслава Костки – Август Потоцький і його дружина Александра у другій половині XIX століття значно доповнили колекцію античних творів і подбали про їхнє особливе оформлення, розташувавши у декорованому в античній стилістиці Етрусському кабінеті 22.

БЕНКЕТНИЙ ЗАЛ

На найвищому ярусі палацу розташовано Бенкетний зал 32, добудований за життя Яна III на третьому етапі розбудови палацу у Вілянові. Упродовж століть він виконував різні функції: вітальні, тераси, ідальні, більярдного залу (за часів Ізабелі Любомирської), бібліотеки Потоцьких. Відкриті під шаром тинку монументальні ілюзіоністські фрескові розписи створив 1724 року Юзеф Росці.

ПОКОЇ МАРШАЛКОВОЇ ЛЮБОМИРСЬКОЇ

Передпокій 1, Вітальня 2, Золота Спальня 3 і павільйон-купальня 4 – це особисті покої маршалкової Ізабелі Любомирської – власниці палацу у період 1771–1799 років. Маршалкова, яку називали також Блакитною Маркізою через її пристрасть до суконь цього кольору, була жінкою із сильним характером і тонким мистецьким смаком. Інтер'єри своїх особистих покоїв вона облаштувала згідно з найсучаснішими віяннями у мистецтві. Павільйон-купальня з головним елементом – мармуровою ванною на ніжках, був місцем, де власниця приймала процедури з омолодження і догляду за тілом.

ЖИТЛОВІ КІМНАТИ НА ДРУГОМУ ПОВЕРСІ

Передпокій 25, Середня кімната 26 і Тиха кімната 27 – це житлові кімнати. Стіни Передпокою, або ж, як називали його у XIX столітті, Першої кімнати вкриті ілюзіоністським бароковим живописом, який зображає архітектурні елементи на тлі пейзажу. Несподіваний підпис під картиною залишив її автор Юзеф Росці: у куці приміщення він розмістив свій портрет. Середня кімната, за традицією призначена для королівських дітей, розташована у центральній частині головного корпусу палацу, є прикладом типового інтер'єру старопольського шляхетського двору. Дерев'яний сволок оздоблюють поліхромні розписи з гербами Яна III і Марії Казиміри, королівськими коронами і лавровими вінками. Меблі з часів короля Яна III не збереглися. Тиха кімната розташована прямо над Спальнею короля, тож і назва її нагадує нам про необхідність зберігати тишу. Ця кімната виконувала також роль гостьової кімнати.